Verslag informele bijeenkomst Milieuministers van 23 en 24 juli 2026 te Dublin, Ierland.

Op 23 en 24 juli jl. heeft een informele bijeenkomst van Milieuministers plaatsgevonden in Dublin, Ierland. Er lagen tijdens deze informele bijeenkomst geen EU-wetsvoorstellen ter besluitvorming voor. Naast de EU-lidstaten, waren tijdens de informele bijeenkomst ook verschillende Schengenlanden, EU-instellingen en organisaties aanwezig zoals het Europees Milieuagentschap (EAA) en het Europees Milieubureau (EEB).
Het Ierse voorzitterschap had een drietal gedachtewisselingen geagendeerd: 1) Decarbonisatie en concurrentievermogen; 2) Europa's mondiale leiderschap op het gebied van milieu en partnerschappen; en 3) Circulariteit en weerbaarheid.

Sessie I: Decarbonisatie en concurrentievermogen
Tijdens de eerste sessie werd besproken hoe Europa emissies kan verminderen en tegelijk het concurrentievermogen kan versterken. De Commissie presenteerde het recent gepubliceerde herzieningsvoorstel voor het bestaande EU emissiehandelssysteem[1] (EU ETS1) en het Elektrificatie Actieplan. Deze voorstellen zijn volgens de Commissie onderdeel van een breder pakket, waarmee invulling wordt gegeven aan het reeds afgesproken Europese klimaatdoel van netto 90% reductie in 2040 in de Europese klimaatwet.

Het betrof een eerste oriënterende gedachtewisseling over de ETS herziening en het Elektrificatie Actieplan. Een grote groep lidstaten benadrukte het belang van samenhang tussen klimaatambitie en concurrentievermogen. Een belangrijk onderdeel van een sterk ETS is volgens alle lidstaten een voorspelbare prijs, hoewel de meningen verdeeld waren over hoe dat bereikt moet worden.

Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, benadrukte het belang van het behoud van een ambitieus en sterk ETS. Nederland gaf daarbij samen met een aantal andere lidstaten aan dat verruiming van het emissieplafond onder het ETS leidt tot grotere nationale opgaven. Daarnaast uitte een aantal lidstaten hun zorgen dat koplopers die al geïnvesteerd hebben in de transitie benadeeld kunnen worden door een verruiming. Verschillende lidstaten pleitten daarnaast voor een sterk *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM), met als prioriteit de bestrijding van *carbon leakage*, specifiek aan de exportkant.

Andere lidstaten benadrukten juist het belang van solidariteit binnen het ETS-systeem, met oog voor de nationale verschillen tussen lidstaten. Een groep lidstaten uitte zorgen over de aanpassing van de regels voor gratis allocatie van emissierechten. Ook werd gepleit voor een realistische herziening om de-industrialisatie te voorkomen.

Ten aanzien van internationale koolstofkredieten was een aantal lidstaten positief over de mogelijkheid deze in te kunnen zetten, met de kanttekening dat dit niet ten koste mag gaan van investeringen binnen de EU of de prikkel voor emissiereductie mag verzwakken. Nederland sprak zich samen met een aantal andere lidstaten uit voor de voorgestelde investeringsconditionaliteit bij het verstrekken van gratis rechten om te verzekeren dat de economische waarde hiervan in de EU wordt behouden. Andere lidstaten wilden deze conditionaliteit juist beperken, onder meer vanwege zorgen over de uitvoeringslast.

Sessie II: Europa's mondiale leiderschap op het gebied van milieu en partnerschappen
De tweede werksessie stond in het teken van de internationale milieu- en klimaatprocessen, waarbij specifiek werd stilgestaan bij de voorbereidingen voor de aankomende VN-klimaatconferentie (COP31) in november in Turkije en de VN-biodiversiteitsconferentie (COP17) in oktober in Armenië. Er werd gereflecteerd op de rol van de EU in de mondiale milieudiplomatie, de steeds complexere internationale onderhandelingen en het belang van het creëren van sterkere partnerschappen.

Er bestond een grote mate van overeenstemming tussen de lidstaten over het belang van implementatie van de tot nu toe gemaakte afspraken, het voorbereiden van de tweede *Global Stocktake* - de wereldwijde evaluatie van de voortgang richting de klimaatdoelen van het

[1] Voor de sectoren grote industrie, elektriciteit, lucht en zeevaart.

Klimaatakkoord van Parijs - en het belang van de wetenschappelijke basis van de afspraken, evenals het steunen van de *Intergovernmental Panel on Climate Change* (IPCC). Een grote groep lidstaten benoemde daarbij de Santa Marta-conferentie[2] – de eerste internationale conferentie over de afbouw van fossiele brandstoffen – als voorbeeld van een effectieve *coalition of the willing* en benadrukte het belang om deze samenwerking te versterken richting COP31 en daarna. In de discussie werd daarnaast het belang van brede internationale samenwerking op het gebied van klimaat en biodiversiteit benadrukt. Daarbij werd gewezen op de noodzaak om niet alleen met gelijkgezinde landen samen te werken, maar ook de dialoog met landen met andere standpunten voort te zetten en waar mogelijk nieuwe partnerschappen te ontwikkelen.

Nederland benadrukte het belang van effectieve multilaterale samenwerking. Daarbij wees Nederland op het belang van concrete stappen om de mondiale transitie weg van fossiele brandstoffen te versnellen en ontbossing tegen te gaan, en noemde de Santa Marta-conferentie als voorbeeld van effectieve samenwerking. Ook benadrukte Nederland het belang van goede EU-coördinatie op de *Action Agenda* van de VN-klimaatconferenties met vrijwillige initiatieven en een geïntegreerde Europese diplomatieke inzet op klimaat, biodiversiteit en milieuvervuiling. In het veranderende geopolitieke krachtenveld werd het belang benadrukt van een brede groep internationale partners en een betrouwbare en stabiele Europese positie, waarbij de EU haar leiderschapsrol mede moet waarmaken door voortvarende implementatie van het eigen klimaat- en biodiversiteitsbeleid.

Sessie III: Circulariteit en weerbaarheid
De laatste sessie ging over de rol van de circulaire economie in het versterken van de economische veiligheid van Europa. Er werd gesproken over hoe efficiënter gebruik en hergebruik van materialen, afvalvermindering, sterkere markten voor secundaire grondstoffen en minder afhankelijkheid van import bijdragen aan een sterker, competitiever en veerkrachtiger Europa. De Europese Commissie benadrukte het belang van de circulaire economie en het omvormen van onze lineaire maatschappij naar een circulaire samenleving. Daarbij gaf de Commissie aan dat diverse bestaande en nieuwe voorstellen in samenhang zullen moeten bijdragen aan de circulaire economie, zoals de aankomende *Circular Economy Act* (CEA), waarin ook herziening van de *Waste Electrical and Electronic Equipment* (WEEE)-richtlijn wordt verwacht. Ook is verdere uitrol van productregelgeving in dit kader van belang.

Er bestond brede consensus onder de lidstaten dat de circulaire economie een kernonderdeel is van de weerbaarheid, het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de EU. Een grote groep lidstaten benadrukte het belang van het verminderen van de afhankelijkheid van kritieke grondstoffen, met de CEA en de WEEE-richtlijn als belangrijke instrumenten daarvoor.

Verschillende lidstaten, waaronder Nederland, riepen op tot het versterken van de interne markt en het versterken van de vraag naar en het aanbod van secundaire grondstoffen. Hierbij werd door een aantal lidstaten specifiek gewezen op het belang van harmonisatie van einde-afvalcriteria als voorwaarde voor een goed functionerende interne markt voor secundaire grondstoffen. Nederland benadrukte daarbij dat naast de CEA ook productstandaarden, onder andere via verdere uitwerking van de Ecodesign richtlijn (ESPR), onmisbaar zijn om een circulaire economie te bewerkstelligen. Het behouden van de Europese inzet en ambitie hierop is daarom van groot belang.

[2] Kamerstukken II 2026, 31793, nr. 302